

TYGODNIK WILEŃSZCZYŻNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Film „21.37” wejdzie do kin w 20. rocznicę śmierci św. Jana Pawła II **str. 2**

■ W Europie padło ponad 5,6 mln drobiu. Szczególnie dotknięta została Polska **str. 6**

Rota

■ Frakcja AWPL-ZChR rejonu wileńskiego reaguje na pilne potrzeby mieszkańców **str. 1**

■ Papież na Wielki Post: podążajmy wspólnie w nadziei **str. 1**

FOT. EPA-ELTA

■ Waldemar Tomaszewski – mocny lider na trudne czasy **str. 4**

PRENUMERATA

2025

Do 19 marca
trwa prenumerata
na kwiecień
2025 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Zespół Pieśni i Tańca „Troczanie” świętował 35-lecie działalności scenicznej

Z miłością do pieśni, z miłością do tańca

FOT. FOT. CENTRUM KULTURY I SZTUKI W TROKACH

W sobotę, 22 lutego, w Centrum Kultury i Sztuki w Trokach Zespół Pieśni i Tańca „Troczanie” świętował swoje 35-lecie.

Zespół „Troczanie” powstał na fali odrodzenia polskości w 1989 roku. Początkowo nazywał się „Troczanka”, bo do zespołu uczęszczały same panie. Po

trzech latach w składzie zespołu znaleźli się również panowie, co i spowodowało zmianę nazwy na „Troczanie”. Pierwszym kierownikiem zespołu był Włodzimierz

Saszenko. Teraz kieruje zespołem i kapelą Krzysztof Stankiewicz.

Z biegiem czasu zespół rozszerzał swój repertuar pieśni i tańca. (Dokończenie na str. 5)

Zostało kilka dni na wprowadzenie zmian w numerach telefonów

Mieszkańcy mają kilka dni na dokonanie niezbędnych zmian w numerach telefonów. Od 1 marca nie będzie już możliwości dzwonięcia na numery telefonów rozpoczynające się od cyfry „8”.

Operatorzy komórkowi zauważają, że część firm i instytucji nie wprowadziła jeszcze niezbędnych zmian. Szacuje się, że w dalszym ciągu prawie jedna trzecia połączeń wykonywana jest z ósemką na przódzie.

Przedstawiciele „Teli” przewidują, że już na początku marca część pacjentów nie będzie mogła dzwonić do poliklinik, a w centrach handlowych i biznesowych

mogą wystąpić kolejki z powodu niedziałających szlabanów.

Wpisując „0” w miejsce „8”, można już teraz dzwonić do adresatów, a prefiks „8” ostatecznie przestanie działać 1 marca 2025 roku. Zmiany te nie będą dotyczyć osób już korzystających z międzynarodowego kodu „+370” przypisanego Litwie.

Ekspert wskazuje, że dużym problemem jest sytuacja w sektorze opieki zdrowotnej. Wiele poliklinik i szpitali nadal korzysta z przestarzałych systemów telefonicznych. Nie są przystosowane do automatycznego przejścia na nową numeryzację. (Dokończenie na str. 2)

Ceny paliw – w górę

W ubiegłym tygodniu średnie ceny benzyny i oleju napędowego na Litwie wzrosły o 0,7 proc. – donosi Litewska Agencja Energetyczna (LEA). W krajach Unii Europejskiej (UE) również wzrosła średnia cena paliw: oleju napędowego – o 0,2 proc., a benzyny – o 0,1 proc.

Jak podaje LEA, w porównaniu do średnich cen w państwach UE, średnia cena benzyny w naszym kraju jest o 12 proc. niższa, a oleju napędowego – o 1 proc. niższa.

W poniedziałek benzyna na litewskich stacjach benzynowych kosztowała średnio 1,50 euro za litr, natomiast średnia cena oleju napędowego – 1,62 euro/l. Obecnie średnia cena benzyny na Li-

FOT. ARCHIWUM

twie jest taka sama jak rok temu, a olej napędowy jest o 1,4 proc. tańszy.

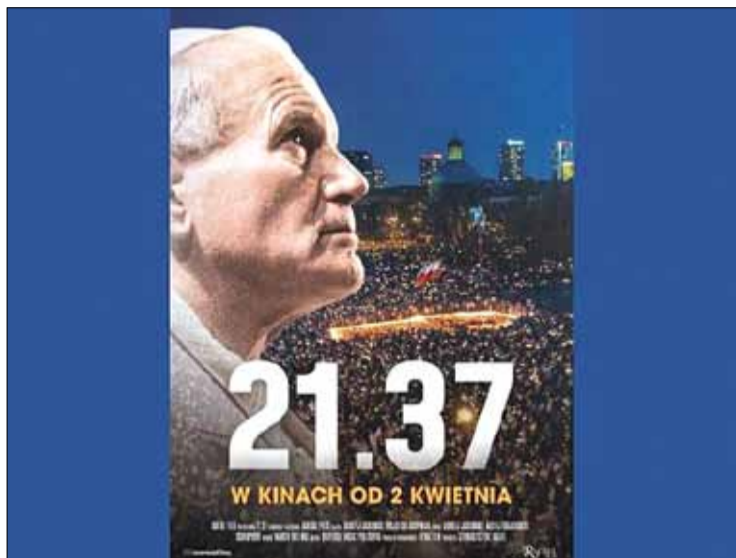
Według danych LEA, na Litwie, Łotwie i w Estonii średnie ceny benzyny wzrosły w ubie-

(Dokończenie na str. 2)

Film „21.37” wejdzie do kin w 20. rocznicę śmierci św. Jana Pawła II

„21.37” to opowieść o nieprawdopodobnych wydarzeniach, które miały miejsce w Polsce po śmierci Jana Pawła II. „To, czego doświadczyliśmy po 2 kwietnia 2005 roku, było wielkie, niepowtarzalne i mistyczne. Nigdy wcześniej nie miało miejsca i zapewne już nigdy się nie wydarzy”. – mówi Przemysław Wręblewicz z Rafael Film.

„Już przed pracą nad filmem wiedzieliśmy, że taki obraz musi powstać. Chcemy wszystkim przypomnieć to, jak wielką rolę św. Jan Paweł II odegrał w naszym życiu. Przy okazji pracy nad filmem wszyscy dostrzegliśmy wyjątkowy szczegół. Zdarza się nam nawet nagminnie zapominać o tym, co robiliśmy wczorajszego dnia. Jeśli chodzi o pamiętny 2 kwietnia 2005 roku wszyscy, z którymi rozmawialiśmy, pamiętają dokładnie, gdzie wtedy byli i co robili. Śmierć papieża była momentem „wielkiego zatrzymania”. To właśnie chcemy pokazać widzom na wielkim ekranie; pragniemy przypomnieć o tym, że

kochaliśmy św. Jana Pawła II i on kochał nas. To właśnie uświadomiliśmy sobie gremialnie wtedy, kiedy odszedł” – podkreśla Wręblewicz.

Przede wszystkim jednak „21.37” będzie dla widza pełnym wzruszeń i dobrych emocji doświadczeniem, wywołującym tęsknotę za pięknem tamtych dni. „Już dzisiaj zapraszamy wszystkich Państwa do kin indywidual-

nie i grupowo. Przeżyjmy razem tę chwilę, która nas połączyła. To też być może „ostatni dzwonek, aby przekazać młodemu pokoleniu prawdę o tym, jakie miejsce w życiu całego świata miał św. Jan Paweł II. Nie chcemy, żeby „21.37” była tylko internetowym memem” – podkreśla dystrybutor.

Na podst. „Radio Watykańskie”

Nowe leki dla chorych na nowotwory

Ministerstwo Ochrony Zdrowia poinformowało, że będzie refundowanych 11 nowych leków stosowanych w onkologii.

Jak podano, listę leków refundowanych poszerzono o leki, stosowane w leczeniu raka prostaty, szyjki macicy, połączenia żołądkowo-przełykowego, piersi, a także ostrej białaczki szpikowej.

Według resortu zdrowia, leki te mają być refundowane od 1 kwietnia tego roku. W tym roku na te leki zostanie przeznaczonych dodatkowych 19 mln euro

środków budżetowych Funduszu Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego (PSDF).

Na liście refundacyjnej znalazło się 11 nowych leków stosowanych w onkologii: darolutamid – rak prostaty, pembrolizumab – rak szyjki macicy, daunorubicyna i cytarabina – ostra białaczka szpikowa, pembrolizumab – rak połączenia żołądkowo-przełykowego, trastuzumab derukstekan, tukatynib, olaparib, abemacyklid i sactuzumab govitekan – rak piersi.

Na podst. sam.lrv.lt

Wizz Air likwiduje połączenie Wilno-Rzym

Węgierskie tanie linie lotnicze Wizz Air likwidują bezpośrednie połączenie z Wilna do Rzymu.

Przewoźnik podkreśla, decyzja o anulowaniu tego połączenia ma na celu optymalizację siatki połączeń, a tym samym zaoferowanie jak najniższych cen na najpopularniejszych trasach.

Według spółki, wszyscy pasażerowie zostali wcześniej poinformowani o zmianach. Zaoferowano im alternatywne opcje podróży lub pełny zwrot pieniędzy, opcjonalnie w pierwotnej formie płatności lub w formie kredytu WIZZ.

Na początku lutego Wizz Air ogłosił, że odwołuje loty do Paryża i chorwackiego Splitu.

Natomiast od maja węgierski przewoźnik zaoferuje pasażerom dwa nowe kierunki – do norwe-

skiego Bergen i Katanii we Włoszech.

Na podst. ELTA

Rząd chce ułatwić życie przedsiębiorcom

Rząd postanowił powołać specjalną komisję, której zadaniem będzie zredukowanie biurokracji dla firm.

Nowa Komisja ds. Likwidacji Nadmiernych Wymagań wobec Przedsiębiorstw będzie rozstrzygać spory międzyinstytucjonalne, które pojawiają się, gdy różne ministerstwa przedstawiają swoje propozycje dotyczące tego, w jaki sposób państwo może skuteczniej stosować wymogi administracyjne nakładane na firmy.

Premier Gintautas Paluckas wyraził nadzieję, że nowa komisja pomoże przyspieszyć procesy zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla firm.

Dyskusja na temat potrzeby powołania komisji, która zredukowałaby obciążenia administracyjne dla przedsiębiorców, zaczęła się po tym, gdy w grudniu ubiegłego roku Arvydas Paukštys, założyciel koncernu high-tech Teltonika, poinformował o zamiarach wstrzymania realizacji projektu o wartości 3,5 mld euro – budowy w Wilnie kompleksu zakładów półprzewodników „Teltonika High-Tech Hill”.

Według Paukštysa, realizację projektu utrudniały przeszkody biurokratyczne – na Litwie nie ma wystarczającej mocy elektrycznej do realizacji dużego projektu, zbyt długo trwająca zmiana przeznaczenia gruntów, a ponadto pojawiły się problemy z komunikacją z ministerstwami i podległymi im instytucjami.

Później, po reakcji instytucji państwowych, Paukštys ogłosił, że budowa przynajmniej części fabryk może zostać ukończona do 2032 roku.

Na podst. lrv.lt

Kampania „Radarom” zebrała ponad 5,6 miliona euro

W lutym w ramach akcji wsparcia Ukrainy „Radarom!” litewscy obywatele i przedsiębiorstwa przekazali ponad 5,6 mln euro, poinformował we wtorek publiczny nadawca LRT.

Nie jest to jednak ostateczna kwota, która ma zostać zweryfikowana po otrzymaniu zamówień przez wszystkie firmy. Zebrane pieniądze zostaną przeznaczone na zakup dronów i antydronów. Dwie trzecie pieniędzy zostanie wydane na drony i antydrony wyprodukowane na Litwie, a jedna trzecia w Ukrainie. Drony i antydrony zostaną odpowiedzialnie wybrane przez Blue/Yellow. Kampania została zorganizowana przez LRT i organizacje Blue/Yellow, Laisvės TV i Stiprūs kartu.

W 2023 r. podczas pierwszej kampanii „Radarom!” zebrano ponad 14 mln euro, które wykorzystano na zakup 17 radarów, a w ubiegłym roku ponad 8 mln euro, które wykorzystano na zakup ponad tysiąca zestawów bezpiecznego żołnierza.

Ceny paliw – w górę

(Dokończenie ze str. 1) głym tygodniu o 0,7-1,2 proc., w Niemczech spadły o 0,3 proc., a w Polsce średnia cena pozostała bez zmian. Wśród krajów bałtyckich najtańsza benzyna pozostaje na Litwie, natomiast olej napędowy w Estonii jest o 0,06 euro/l tańszy niż na Litwie.

Na Litwie, Łotwie i w Estonii średnie ceny oleju napędowego wzrosły w ciągu tygodnia o 0,7-0,9 proc., podczas gdy w Polsce

i Niemczech średnie ceny pozostały bez zmian.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy ceny oleju napędowego we wszystkich krajach objętych porównaniem spadły o 1,4-5 proc.

W styczniu-lutym tego roku ropa naftowa była importowana na Litwę z Arabii Saudyjskiej, Norwegii, Algierii i Wielkiej Brytanii, a produkty naftowe – z Finlandii i Polski.

Na podst. ena.lt

Zostało kilka dni na wprowadzenie zmian w numerach telefonów

(Dokończenie ze str. 1) rację – ich aktualizacja wymaga prac technicznych. Ponadto instytucje nie tylko nie rekonfigurują swoich systemów, ale

także pozostawiają stare numery na swoich stronach internetowych lub w systemach informatycznych.

Na podst. ELTA

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – Media i Struktury”

Jednomyślne poparcie dla Waldemara Tomaszewskiego

Merytoryczny i owocny X Zjazd AWPL-ZChR

Waldemar Tomaszewski, lider Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, został w sobotę jednomyślnie wybrany na przewodniczącego partii na kolejną kadencję.

W Domu Kultury Polskiej w Wilnie odbył się dziś X Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Akcji Wyborczej Polaków na Litwie-Związku Chrześcijańskich Rodzin (AWPL-ZChR).

W tajnym głosowaniu dele-

gaci zjazdu jednomyślnie zdecydowali, że na kolejną kadencję za sterem partii stanie jej wieloletni lider Waldemar Tomaszewski.

Spośród 104 uczestniczących w tajnym głosowaniu delegatów reprezentujących 2075 członków partii, „za” wypowiedziało się 103 delegatów, nikt nie był przeciw, jeden wstrzymał się od głosu.

„Dziękuję za ogromne zaufanie. Przyłożę maksimum wysił-

ku, aby nie zawieść oczekiwań naszych wyborców” – powiedział Tomaszewski po wyborze na kolejną kadencję. „Będziemy nadal uczciwie pracowali, ale jeszcze z większą determinacją” – zapowiedział. I dodał, że przed partią jest jeszcze wiele do zrobienia, więc „będę bardziej wymagający, ale najpierw od siebie wymagam”.

Mówiąc o przyszłości partii, nowo wybrany przewodniczący podkreślił, że „musimy stawiać przede wszystkim na ludzi uczciwych, ale też młodych i stawiamy”. Ale na taką młodzież, która swoją pracę udowadnia oddanie dla wspólnej sprawy, która jest społecznie zaangażowana, pracowita, bezinteresowna, zapala ludzi własnym przykładem.

Podczas zjazdu na wniosek Waldemara Tomaszewskie-

go wybrano 7 wiceprzewodniczących. Zostali nimi: Wanda Krawczonok, Jarosław Narkiewicz, Zdzisław Palewicz, Robert Rackiewicz, Maria Reksć, Rita Tamašunienė, Waldemar Urban. Sekretarzem odpowiedzialnym AWPL-ZChR została wybrana Edyta Szyszko.

Zjazd powołał również 25 osobową Radę Naczelną, 5 osobowe Komisję Nadzorczą i Komisję Rewizyjną. Ponadto delegaci dokonali zmian w Statucie AWPL-ZChR i przyjęli dwie uchwały: „O dyskryminacji i ograniczaniu praw politycznych oraz wyborczych mniejszości narodowych na Litwie” oraz „O strategicznym partnerstwie ZPL i AWPL-ZChR oraz poparciu rezolucji XVII Zjazdu ZPL”.

Fot. Wiktor Jusiel

Uchwały X Zjazdu AWPL-ZChR

„O dyskryminacji oraz ograniczaniu praw politycznych i wyborczych mniejszości narodowych na Litwie”

Za kilka tygodni będziemy świętowali 35 lecie proklamowania niepodległości Litwy, którą w czasie jej zagrożenia i agresji w styczniu 1991 roku stanowczo poparli Polacy i inne mniejszości narodowe na Litwie. Została wówczas przyjęta zadowalająca ustawa o mniejszościach narodowych. Niestety jej założenia kluczowe dla mniejszości narodowych w dziedzinach szkolnictwa i nieskrępowanego używania języka ojczystego w przestrzeni publicznej dzisiaj już nie obowiązują. W dodatku od roku 1992 nastąpiły wyraźne ograniczenia praw politycznych oraz wyborczych mniejszości narodowych na Litwie.

– W roku 1992 w sposób dyskryminacyjny zostały utworzone jednomandatowe okręgi wyborcze do Sejmu rozrzedzając i rozprasząc zwanie zamieszkującą na Wileńszczyźnie polską społeczność pomiędzy 6 okręgami i rejonami.

– W maju 1994 roku głosami socjaldemokratów ustawowo pozbawiono Związek Polaków na Litwie uczestniczenia w wyborach samorządowych i innych, chociaż takie prawo ZPL przysługiwało od 5 lat.

– W październiku 1994 roku ministerstwo sprawiedliwości w ультимatywny sposób, grożąc nie zarejestrowaniem, kazało z nazwy założonej przez zorganizowaną polską społeczność partii Akcji Wyborczej Związku Polaków na Litwie wykreślić istotny człon nazwy „Związek”.

– W 1996 roku rządzący socjaldemokrati ustawowo wprowadzili wysoki – 5 procentowy próg wyborczy do Sejmu dla organizacji mniejszości narodowych, chociaż przez pierwsze 6 lat Niepodległości próg wyborczy dla mniejszości narodowych w ogóle nie obowiązywał.

– W roku 2016, po 24 latach walki z dyskryminacją polska społeczność na Litwie odniosła sukces. Z rejonów sołecznickiego i wileńskiego, w większości zamieszkałych przez Polaków, zostały utworzone 3 okręgi wyborcze do Sejmu. Jednak już w roku 2024 Główna Komisja Wyborcza wbrew prawu międzynarodowemu, odrzucając postulaty reprezentatywnych polskich organizacji, utworzyła okręgi wyborcze do Sejmu ponownie rozprasające polskich wyborców pomiędzy 5 okręgami i samorządami.

– W roku 2020 po rażących naruszeniach w agitacji i bezprawnym finansowaniu na ogromną skalę setek tysięcy euro przez podmioty nieuprawnione kampanii wyborczej do Sejmu, Akcja

Wyborcza Polaków na Litwie – Związek Chrześcijańskich Rodzin w skandaliczny, niespotykany dotąd sposób w Unii Europejskiej została pozbawiona prawa do procesu sądowego w procedurze wyborczej.

– W roku 2023 po licznych nadużyciach i falsyfikacji podczas liczenia głosów w dzielnicach w drugiej turze wyborów mera rejonu wileńskiego, na co wskazywali obserwatorzy międzynarodowi z PE i Sejmu RP, Główna Komisja Wyborcza i Okręgowa Komisja Wyborcza po zablokowaniu głosowania w tej sprawie przez jej prezesa, nie pozwoliły na przeliczenie głosów w sytuacji minimalnej różnicy między kandydatami. W innych Komisjach Okręgowych takie przeliczenia miały miejsce np. w Ignalinie, chociaż tam różnica głosów między kandydatami była nawet większa.

W związku z powyższymi, niezgodnymi z prawem międzynarodowym oraz dyskryminacyjnymi decyzjami władz, wyrażamy jako reprezentanci mniejszości narodowych Litwy swój stanowczy protest.

Apelujemy do Prezydenta, Rządu i Sejmu Litwy, jak również organizacji międzynarodowych OBWE i Komisji Weneckiej o położenie kresu w ograniczaniu praw politycznych i wyborczych mniejszości narodowych na Litwie oraz o pilną zmianę aktów prawnych zgodnie z prawem i standardami europejskim.

Wilno, 2025.02.22

„O strategicznym partnerstwie ZPL i AWPL oraz poparciu rezolucji XVII Zjazdu ZPL”

Wyrażamy swe uznanie dla udzielenia poparcia przez kolejny Zjazd ZPL dla działań partii AWPL-ZChR oraz określenia jej jako strategicznego partnera Związku Polaków na Litwie. Jesteśmy także wdzięczni za deklarację ZPL o wzajemnej i wszechstronnej współpracy. Ze swej strony również określamy sztandarową organizację polskiej społeczności na Litwie ZPL jako naszego strategicznego partnera i deklarujemy dalszą ścisłą współpracę w realizacji celów i programów, które są zbieżne.

X Zjazd AWPL-ZChR w niniejszej uchwale wyraża całkowite poparcie dla rezolucji XVII Zjazdu ZPL konstatającej fakty dyskryminacji polskiej społeczności na Litwie oraz postulaty i żądania zaprzestania dyskryminacji i nareszcie rozstrzygnięcia problemów w zakresie edukacji polskiej na Litwie, publicznego używania języka mniejszości narodowych, repywatyzacji ziemi na Wileńszczyźnie, pisowni oryginalnej imion i nazwisk w dokumentach tożsamości.

Wilno, 2025.02.22

NOWINY znad Solczy

Soleczniki nawiązują współpracę z Częstochową

Krzyż zasługi dla mera

Mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz spotkał się z zastępcą prezydenta miasta Częstochowa Ryszardem Stefaniakiem w celu omówienia potencjalnych obszarów współpracy dwóch samorządów.

Współpraca między rejonem solecznickim a Częstochową koncentrowałaby się na wymianie doświadczeń samorządowych, wspieraniu inicjatyw edukacyjnych oraz projektów kulturalnych. Oba samorządy dążą do pogłębiania więzi poprzez organizację wspólnych wydarzeń, wymianę młodzieży oraz wsparcie instytucji społecznych. Istotnym elementem rozmów był także rozwój gospodarczy, możliwości inwestycyjne oraz realizacja projektów unijnych, które mogą przyczynić się do rozwoju samorządów.

Podczas spotkania zastępca prezydenta miasta Częstochowa Ryszard Stefaniak wręczył merowi Zdzisławowi Palewiczowi „Strzelecki Krzyż Zasługi”, przyznany za szczególne zasługi dla ruchu strzeleckiego i krzewienie tradycji oręża polskiego.

W spotkaniu wzięli też udział przedstawiciele współpracujących ze sobą dwóch szkół – dyrektor Zespołu Szkół Samochodowych w Częstochowie Jacek Grzegorzewski i nauczyciel Tadeusz Kałużny, a także Irena Wolska i Leokadia Palewicz – dyrektorka i zastępczyni dyrektorki Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach.

Warto podkreślić, że rejon solecznicki od wielu lat utrzymuje aktywne kontakty z różnymi polskimi samorządami, co owocuje licznymi wspólnymi inicjatywami na różnych płaszczyznach.

salcininkai.lt

„Wolność świeci” – akcja solidarności z Ukrainą w Solecznikach

Modlitwa o pokój na świecie

W niedzielę, 23 lutego, w Solecznikach odbyła się akcja solidarności i jedności z Ukrainą „Wolność świeci 2025: RADAROM”.

Podczas imprezy zabrzmiały pieśni o ojczyźnie i wolności, a zebrani minutą ciszy uczcili poległych obrońców ukraińskiej wolności. W wydarzeniu wzięła udział artystka Maryna Pylypenko oraz zespół „Art of Music”.

Waldemar Sliżewski, wicemer rejonu solecznickiego, wygłosił przemówienie do zgromadzonych, podkreślając znaczenie solidarności i wsparcia dla Ukrainy w tym trudnym okresie. Nawoływał społeczeństwo do dalszego wspierania walczącego kraju i włączenia się w wysiłki obrońców wolności.

Razem z proboszczem parafii w Butrymańcach Józefem Aszkiełowiczem zebrani modlili się w intencji poległych żołnierzy i mieszkańców Ukrainy oraz o pokój na świecie.

Akcja „Wolność świeci: RADAROM” była nie tylko wyrazem wsparcia, ale także częścią szerszej inicjatywy polegającej na zbiorce środków na zakup bezpiecznych zestawów wojskowych. W trakcie finału akcji suma ofiarowanych środków wzrosła do ponad 5 mln euro. Dwie trzecie środków zebranych podczas kampanii zostanie przeznaczone na drony i antydrony produkowane

na Litwie, a pozostała jedna trzecia na zakup sprzętu wyprodukowanego na Ukrainie. W ramach dwóch poprzednich akcji przedsiębiorcy i mieszkańcy kraju przekazali łącznie 22,8 mln euro. Zakupiono za nie 17 radarów, 69 przeciwdronów, 4 pojazdy specjalne do radarów mobilnych, 1141 ochronnych zestawów żołnierskich.

Na podst. salcininkai.lt, ELTA

Zapusty w Solecznikach – czas na zabawę!

Centrum Kultury w Solecznikach zaprasza na zabawę zapustową, która odbędzie się 1 marca 2025 r., o godz. 16.00.

Wystąpi „Kapela Wileńska” a także zespół „Kitava”.

Wesoła zabawa i wspólne świętowanie! Będzie to dzień pełen radości, śmiechu i niezapomnianych chwil.

Data: 1 marca 2025 r.

Miejsce: Centrum Kultury w Solecznikach

Początek o godz. 16.00

Kiermasz przy Centrum Kultury - godz. 10.00-17.00

Organizator: Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego.

Sponsor: Samorząd Rejonu Solecznickiego.

Impreza będzie filmowana i fotografowana.

Więcej informacji.

Zapusty w Solecznikach – czas na zabawę!

Centrum Kultury w Solecznikach

1 marca 2025 r., godz. 16.00

Centrum Rozrywki i Biznesu w Ejszyskach
zaprasza do udziału

W WIECZORZE TALENTÓW
ZIEMI EJSZYSKIEJ

23-02-2025

17.00

W Centrum Rozrywki i Biznesu w Ejszyskach (ul. Ażuolij 3)

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS I ZAPREZENTUJ SWÓJ TALENT!

Rejestracja uczestników potrwa do 21 lutego b.r. pod adresem elvc.eisiskes@gmail.com

NA ZAKOŃCZENIE WIECZORU DYSKOTEKA Z DJ JURA

Organizator: Impreza będzie fotografowana

Z miłością do pieśni, z miłością do tańca

(Dokończenie ze str. 1)
ców, koncertując zarówno na Wileńszczyźnie, jak i poza granicami Litwy. „Troczanie” co roku biorą udział w Festynie Kultury Polskiej Ziemi Trockiej „Dźwięcz, Polska

ników zespołu, tych najmłodszych, i tych najstarszych, łączy nie tylko zamiłowanie do tradycji i kultury polskiej, ale też wieloletnia przyjaźń. „Troczanie” na swoim jubileuszowym koncercie dali popis

Pieśni”, śpiewają i tańczą na dożynkach, święcie miasta Troki, wydarzeniach z okazji świąt państwowych. Zespół często jest zapraszany na występy do Macierzy

Wielopokoleniowy zespół

Obecnie „Troczanie” to zespół wielopokoleniowy. Skupia aż trzy pokolenia mieszkańców Troki i okolic, których łączy pasja do śpiewu i tańca.

Publiczność, która przybyła na sobotni koncert, mogła się przekonać, że wszystkich uczest-

leuszowym koncercie dali popis umiejętności wokalnych i tanecznych. Publiczność usłyszała takie piosenki jak „Walc kwiatów”, „Nad modrym jeziorem”, „Hej z góry”, „Biały kołnierzyk”, „Fujareczka”, „Matuleńka”, „Kum i kuma” i wiele innych. Tańcerze zachwycili wszystkich wykonaniem poloneza i innych tańców, m.in. kujawiaka, krakowiaka, kadryla. Zaprezentowali też litewskie tańce ludowe. Na zakończenie koncertu zabrzmiała piosenka „Niech żyje Trocka Ziemia”.

Ważny element polskości

Po zaprezentowaniu barwnych występów zespół otrzymał gorące brawa, podziękowania i życzenia. Gratulacje i podziękowania złożyli przedstawiciele Związku Polaków na Litwie, polskiej placówki dyplomatycznej na Litwie, kierownictwo Samorządu Rejonu Trockiego, goście z Polski i in. Wiele słów zostało powiedzianych o tym, jak ważnym elementem polskości w rejonie trockim i na całej Wileńszczyźnie jest zespół „Troczanie”.

„Z ogromną radością wziąłem udział jako widz w tym koncercie. Piękna muzyka, piękne słowa, piękni ludzie, którzy od

35 lat dzielą się swoją kulturą z rodakami, ale także z innymi mieszkańcami regionu trockiego czy Litwy. Bardzo dziękuję za zaproszenie i cieszę, że mogę być uczestnikiem waszej radości” – powiedział Konsul Generalny RP Dariusz Wiśniewski. Na ręce prezesa zespołu „Troczanie”, Dinary Karaniewskiej, wręczył dyplom uznania z okazji 35-lecia działalności zespołu, życząc nieustającej energii do „popularyzacji na Litwie polskiej muzyki, polskiego tańca, do krzewienia polskiej kultury i pielęgnowania polskich tradycji na Litwie”.

Chłuba rejonu trockiego

„Dzisiaj nasze serca biją w rytmie pieśni i tańców „Troczan”. Jubileusz 35-lecia zespołu to 35 lat waszej pasji, waszego talentu oraz krzewienia kultury polskiej nie tylko w rejonie trockim, ale i na całej Litwie” – mówiła Alina Kowalewska, wiceprzewodniczącą Trockiego Oddziału Rejonowego Związku Polaków na Litwie. Podkreśliła, że „Troczanie” to więcej niż zespół. To piękna rodzina. To ludzie, których łączy miłość do piosenki i tańca. W imieniu trockiego oddziału ZPL podziękowała kierownictwu zespołu oraz wszystkim zespoła-

kom, zarówno tym, którzy działają w zespole od początku, jak i młodzieży, która dopiero teraz dołącza – za krzewienie pol-

skiej mowy i kultury”. „Jesteście chlubą rejonu trockiego” – powiedziała Kowalewska.

Przekazała zespołowi „Troczanie” podpisany przez Waldemara Tomaszewskiego, przewodniczącego ZPL, dyplom uznania od Zarządu Głównego ZPL „za 35 lat scenicznej działalności w krzewieniu rodzimej kultury i muzycznych tradycji, stanowiących jakże wymowny dowód niestrudzonego pielęgnowania polskości na Ziemi Trockiej”.

Po pięknym koncercie odbyła się wspólna impreza integracyjna z konkursami i loterią.

Fot. Centrum Kultury i Sztuki w Trokach

Prezydent Litwy za przyjęciem Ukrainy do UE. Zaproponował datę

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda zaproponował przyjęcie Ukrainy do UE 1 stycznia 2030 roku i rozpoczęcie z nią negocjacji akcesyjnych w ciągu najbliższych kilku tygodni. Tymczasem Komisja Europejska chce zacieśnienia współpracy energetycznej z Ukrainą.

Litewski przywódca uczestniczył w Kijowie w forum «Wspieraj Ukrainę», zorganizowanym w trzecią rocznicę rosyjskiej inwazji.

- Przyspieszmy przystąpienie Ukrainy do Unii Europejskiej. Proponuję datę 1 stycznia 2030 roku. A otwarcie pierwszych negocjacji, pierwszego rozdziału negocjacji, może nastąpić w ciągu kilku tygodni - oświadczył.

- Uczynimy drogę Ukrainy do UE nieodwracalną – zaapelował litewski prezydent.

Tymczasem szefowa Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen, która również udała się o Kijowa, chce rozmawiać z ukraińskimi władzami o pogłębieniu współpracy energetycznej z Ukrainą, która posiada ogromne magazyny gazu, z których 80 proc.

znajduje się w pobliżu państw członkowskich UE. Magazyny te posiadają certyfikaty zgodności z normami unijnymi, więc zdaniem KE przedsiębiorcy z UE mogą tam tanio przechowywać gaz.

Fot. Kancelaria Prezydenta RL/Eityvydas Kinaitis

Zbliża się przegląd techniczny traktorów

Samorząd Rejonu Wileńskiego informuje, że w marcu, kwietniu i maju w gminach rejonu wileńskiego będzie przeprowadzany przegląd techniczny traktorów, maszyn samobieżnych i rolniczych oraz ich przyczep.

Podczas przeglądu technicznego wymagane będą następujące dokumenty: prawo jazdy, dokument rejestracyjny traktora, ubezpieczenie cywilne i dowód uiszczenia opłaty za przegląd techniczny.

Informację o czasie i miejscu przeglądu technicznego można uzyskać w gminach oraz w Wydziale Rolnym Samorządu Rejonu Wileńskiego pod numerem telefonu: +370 5 272 6065.

Wysokość opłaty za przegląd techniczny: za traktor – 7,40 euro, za przyczepę – 6,70 euro.

Opłatę należy przelać na rachunek Państwowej Inspekcji Podatkowej: Gavėjas: Valstybinė mokesčių inspekcija prie LR FM, Šąskaitos Nr: LT24 7300

0101 1239 4300, Banko pavadinimas: AB bankas „Swedbank“, Banko kodas: 73000, Įmokos kodas: 53041.

Fot. Iwona Klimaszewska

„Amerykański agent” wyłudził od wilnianki 30 tysięcy euro

Wilnianka padła ofiarą oszusta, podszywającego się pod amerykańskiego agenta FBI. Straciła 30 tysięcy euro.

Funkcjonariusze stołecznej policji otrzymali zgłoszenie od kobiety (1957 r. ur.) o wyłudzeniu pieniędzy. Poszkodowana poinformowała, że od 15 sierpnia 2024 roku do 16 stycznia tego roku za pomocą aplikacji Whatsapp skontaktował się z nią nieznanomy mężczyzna, podając

cy się amerykańskiego agenta FBI i pisarza. Podstępem wyłudził od niej 30 000 euro.

W sprawie oszustwa policja wszczęła postępowanie wstępne.

Na podst. ELTA

W rejonie wileńskim znaleziono zwłoki nieletniego, obok leżała broń

W niedzielę w nocy w rejonie wileńskim znaleziono ciało nieletniego, obok niego leżała broń.

Jak przekazała policja, około godziny 0.05 w domu we wsi Pakalnizki znaleziono zwłoki

nieletniego (ur. 2008). W pobliżu znaleziono strzelbę, którą legalnie posiadał jego ojciec.

Wszczęto dochodzenie przedprocesowe, które ma ustalić przyczynę śmierci.

Na podst. delfi.lt

UE: kolejny pakiet unijnych sankcji wobec Rosji

Ministrowie spraw zagranicznych państw UE jednogłośnie poparli w poniedziałek, 24 lutego, w Brukseli 16. pakiet unijnych sankcji wobec Rosji. Obejmuje on kolejne sektory rosyjskiej gospodarki, a także część tzw. floty cieni, która transportuje ropę z Rosji – przekazało źródło unijne.

W ubiegłym tygodniu udało się osiągnąć jednogłośnie wstępne porozumienie po tym, gdy polska prezydencja w Radzie UE przedstawiła kompromisową propozycję. Polska chciała, by sankcje zostały przyjęte przed trzecią rocznicą pełnowymiarowej napaści Rosji na Ukrainę, przypadającą w poniedziałek 24 lutego.

Nowe sankcje mają objąć ponad 70 statków należących do tzw. floty cieni. Rosja wykorzystuje te jednostki, by obchodzić międzyna-

rodowe sankcje, które nakładają na rosyjską ropę limit cenowy. Dzięki temu Kreml sprzedaje ropę po cenach powyżej tego limitu i zarabia więcej. Transportem surowca zajmuje się ogółem ponad 600 statków pływających pod banderami państw trzecich.

Decyzja podjęta w Brukseli przewiduje też zakaz współpracy i transakcji z kilkunastoma portami oraz lotniskami w Rosji, które łąnią międzynarodowe sankcje nałożone na rosyjską ropę.

W 16. pakiecie kolejne osoby zostały też dodane na listę sankcyjną; w efekcie będzie je obowiązywał zakaz wjazdu do UE, a ich aktywa na terenie Wspólnoty zostaną zamrożone. Lista zostanie upubliczniona, gdy pakiet wejdzie w życie.

Sankcjami objęto również kolejne sektory rosyjskiej gospodarki. Zakazano m.in. eksportu aluminium z Rosji do UE, a także eksportu z UE do Rosji niektórych substancji chemicznych.

Na podst. Nasz Dziennik

W Europie padło ponad 5,6 mln drobiu. Szczególnie dotknięta została Polska

Ptasia grypa nadal stanowi poważny problem zarówno na świecie, jak i w Europie i będzie stanowić poważne zagrożenie dla sektora drobiarskiego. W 2025 roku ogniska tej choroby odnotowano już w 81 europejskich fermach drobiu – informuje Państwowa Służba Żywności i Weterynarii.

Szacuje się, że w tym roku na skutek wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) padło ponad 5,6 mln sztuk drobiu.

Do tej pory największe ogniska choroby odnotowano: w Polsce – 30 zakażonych ferm, 2 323 938 martwych ptaków; we Włoszech – 22 gospodarstwa, 2 324 450 ptaków; na Węgrzech – 10 gospodarstw, 272 084 ptaków; na Litwie – 1 gospodarstwo, 246 387 ptaków. Choroba została wykryta 28 stycznia tego roku w gospodarstwie drobiowym „Vilkyčių paukštynas” (rejon szyłokarczemski, lit. Šilutės rajonas), liczącej ponad 246 tys. kur niosek.

Specjaliści Państwowej Służby Żywności i Weterynarii oceniają sytuację jako wyjątkowo niebezpieczną – ptasia grypa nadal się rozprzestrzenia, a w miarę zbliżania się wiosny i wzmożonej migracji ptaków ryzyko to wzrasta jeszcze bardziej.

Na podst. vmvt.lt

W stolicy

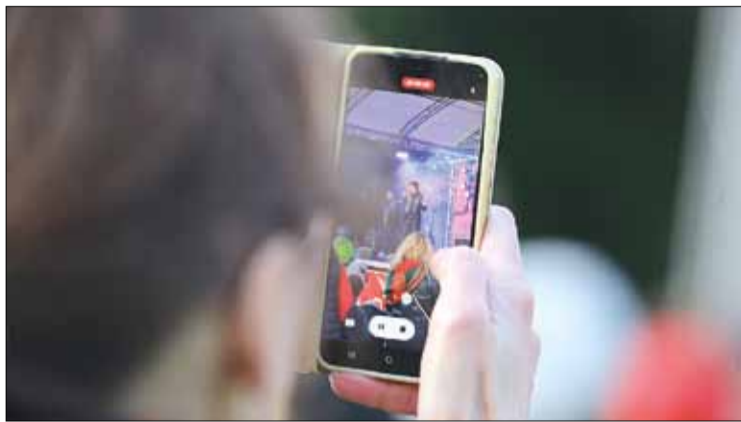

1,5 mln euro – na projekty kulturalne i programy artystyczne

Miłośników sztuki klasycznej i współczesnej czeka w tym roku w Wilnie bogaty program artystyczny. Na finansowanie ponad 240 nowych, jak również wieloletnich projektów, stołeczny samorząd przyznał od 7 tys. do 25 tys. euro w zależności od projektu czy programu.

Największe finansowanie w wysokości do 25 tys. euro otrzyma Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych „Nepatogus kinas” („Niewygodne kino”), Wileński Festiwal Galerii” („Vilniaus galerijų savaitgalis”), Międzynarodowy Festiwal Cyrku Współczesnego „Cirkuliacija”, festiwale „Muzyczna jesień” („Muzikinis ruduo”), „Muzyka w przestrzeni” („Muzika erdvėje”), „Europavos Vilnius”, „Comic Con Baltics”, Festiwal Opery Współczesnej NOA („Naujosios opero akcija”) („Akcja nowej opery”), Międzynarodowy Festiwal Mody Zrównoważonej „SUSTAINABLE FASHION WEEK Vilnius”, Forum Przemysłu Filmów Krótkometrażowych Krajów Bałtyckich „Baltic Pitching Forum”, „Meeting Point Vilnius”.

Festiwale kultury i sztuki „Jauna muzika”, „Kreivės”, „Banguoja”, „Open Books”, „MO lauke”, Międzynarodowy Festiwal Akordeonowy „Betliejaus žvaigždė”, Festiwal Tańca „Dance All In” i inne festiwale otrzy-

mają finansowanie w wysokości od 7 tys. do 15 tys. euro.

W ubiegłym roku w ramach strategicznego konkursu finansowania festiwali w trzyletniej perspektywie rozdysponowano po 1 mln euro dla 18 organizowanych w Wilnie dużych festiwali, dlatego w tegorocznym programie organizacji festiwali konkurencja była mniejsza. Z tego powodu we wspomnianym programie finansowanie otrzymało więcej nowych lub niefinansowanych dotychczas festiwali. Odtąd w obu konkursach działa 5-poziomowy schemat finansowania festiwali. Duże festiwale finansowane są w ramach konkursu na trzyletnie finansowanie i otrzymują rocznie od 50 tys. do 100 tys. euro rocznie, natomiast mniejsze festiwale lub festiwale, które nie otrzymały finansowania na okres trzech lat, finansowane są w ramach corocznego konkursu finansowania pro-

jektów kulturalnych i mogą otrzymać finansowanie w wysokości do 7 tys. euro, do 15 tys. euro lub do 25 tys. euro.

Komisja ds. rozdysponowania środków konkursowych w oparciu o oceny ekspertów ds. kultury i sztuki rozdysponowała finansowanie dla ok. 45-50 proc. wniosków projektowych w każdym z 11 programów.

W 2025 roku z 528 zgłoszonych wniosków najlepiej oceniono 244 projekty (finansowanie otrzymało 46,2 proc. zgłoszonych wniosków). W tym roku zakres przyznanego finansowania i liczba projektów pozostają podobne do roku poprzedniego: w 2024 roku rozdysponowano 1 498 249 euro na 247 projektów.

Przyznawane od 2022 roku w ramach Programu Wsparcia Kultury finansowanie na projekty kulturalne wzrosło o ponad 40 proc. – od 885 tys. euro do 1,5 mln euro.

Akcja sadzenia lasu „Sprezentuj miastu las”

Inicjatywa „Wilno Zieloną Stolicą Europy 2025” zaprasza przedsiębiorstwa, organizacje i placówki, by dołączyły do akcji sadzenia lasu „Sprezentuj miastu las”.

W ramach inicjatywy na działce przy ul. S. Batoro zostanie posadzony las edukacyjny, który stanie się przyrodniczą i edukacyjną przestrzenią do poznawania różnych gatunków drzew, natomiast w specjalnie urządzonej strefie harcerskiej prowadzone będą zajęcia z edukacji przyrodniczej. Wilno jest jednym z najbardziej zielonych miast w Europie, a inicjatywy takie jak ta pomagają utrzymać i wzmocnić tę pozycję. Aż 61 proc. terytorium Wilna stanowią tereny zielone – parki, lasy i łąki. To nie tylko bogactwo miasta, ale też odpowiedzialność za przyszłe pokolenia. Każde nowe zasadzone drzewo stanie się integralną częścią Wilna jako Zielonej Stolicy Europy i przyczyni

się do harmonii między człowiekiem a naturą.

Las sadzony będzie na działce przy ul. S. Batoro 5, na której trwają już prace przygotowawcze. Drzewa sadzone będą według sporządzonego planu nasadzeń. Planowane jest posadzenie około 4 000 sadzonek drzew. Akcja sadzenia odbędzie się 5 kwietnia br. o godz. 11.00.

Dołączyć do inicjatywy „Sprezentuj miastu las” i sprezentować

drzewa zapraszane są przedsiębiorstwa, organizacje i placówki. Wszyscy darczyńcy uwiecznieni zostaną na tablice pamiątkowej w posadzonym lesie.

W sprawie możliwości udziału w akcji należy się zwrócić do kierowniczkę projektów inicjatywy „Wilno Zieloną Stolicą Europy” Vėjūny Žalalytė-Kaktavičienė (e-mail: vejuna.zalalyte@vilnius.lt, tel. +370 647 91 891) do 5 marca 2025 roku.

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Dlaczego Państwowa Inspekcja Pracy zaostrza kontrolę osób pracujących nielegalnie? (2)

Po wejściu w życie w 2024 r. zmian w aktach prawnych, które przewidują obowiązek posiadania przez wszystkie osoby wykonujące roboty budowlane kodu identyfikacyjnego osoby pracującej legalnie oraz ustaleniu, że przypadki, gdy osoby fizyczne wykonujące roboty budowlane nie posiadają ważnego kodu identyfikacyjnego osoby pracującej legalnie lub dokumentów potwierdzających dane zaszyfrowane w kodzie identyfikacyjnym osoby pracującej legalnie, jeżeli nie można utworzyć kodu identyfikacyjnego osoby pracującej legalnie, są uznawane za nielegalną pracę w zakresie robót budowlanych, Państwowa Inspekcja Pracy największą część swoich zasobów ludzkich skierowała na kontrolę w sektorze budowlanym.

W 2024 roku Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła w sektorze budowlanym 3 411 kontroli nielegalnej pracy, co stanowi 49 proc. ogólnej liczby takich kontroli (7 032). Podczas tych kontroli 783 osoby zostały uznane za nielegalnie zatrudnione lub nie mające zaświadczenia o samozatrudnieniu, co stanowi 49 proc. ogólnej liczby osób uznanych za nielegalnie zatrudnione lub nie mające zaświadczenia o samozatrudnieniu.

Dlaczego praca nielegalna pozostaje problemem?

Nielegalna praca ma głównie podłoże ekonomiczne, ponieważ pracodawcy starają się obniżyć koszty, unikając płacenia podatków i składek na ubezpieczenie społeczne. Niektórzy pracownicy są po prostu nieświadomi swoich praw lub nie rozumieją znaczenia oficjalnego zatrudnienia. Ponadto pracownicy często boją się zgłaszać naruszenia.

Wilno obdarowuje noworodków sadzonkami drzew

W 2025 roku Samorząd m. Wilna każdą rodzinę noworodka obdarowuje sadzonką drzewa. Rodzice otrzymują ją w szpitalach. Sadzonka niesie wieść, że miasto się cieszy i świętuje narodziny nowego mieszkańca, który podobnie jak drzewko będzie stopniowo rósł, stawał się silniejszy aż się stanie członkiem nie tylko rodziny ale też całego miasta.

Drzewa nierzadko nazywane są płucami ziemi. Pochłaniają CO₂, oczyszczają powietrze i mają pozytywny wpływ na zdrowie psychiczne ludzi. Po otrzymaniu tytułu Zielonej Stolicy Europy Wilno poprzez taki prezent dla rodzin noworodków nie tylko chce ucieszyć ludzi, ale też przybliżyć mieszkańcom miasta do natury, pielęgnować żywotnie ważną bioróżnorodność miasta oraz tereny zielone. W ciągu ostatnich kilku lat w Wilnie co roku przychodziło na świat około 6 000 noworodków. Ekipa Samorządu m. Wilna ma nadzieję, że będzie rosła zarówno liczba noworodków, jak też powierzchnie terenów zielonych w mieście oraz ilość drzew.

„Darowanie sadzonek rodzinom nowonarodzonych dzieci symbolizuje zarówno początek życia, jak też troskę o otoczenie. Zostanie rodzicem to największe zobowiązanie w życiu i niezmiernie szczęście. Poprzez ten prezent zapraszamy równoległe z wychowaniem dziecka również do hodowania drzewa w swoim rodzinnym mieście. Niech tegoroczne drzewka rosną razem z młodymi mieszkańcami i tworzą cenną więź z naszym miastem i jego wspaniałą przyrodą” – mówi wicemercer Wilna Simona Bieliūnė.

W zestawie sadzonki jest doniczka, nasiona, bambusowy krążek i instrukcje dotyczące pielęgnacji drzewka. Sadzenie drzew i krzewów to łatwe, ale jednocześnie odpowiedzialne zadanie. W mieście jest wiele sieci komunikacyjnych, budowli inżynierskich oraz ich stref ochronnych, nie zaleca się więc sadzenia drzew w dowolnym miejscu. Należy wziąć pod uwagę, że drzewa będą rosły. W trosce o bezpieczeństwo samych mieszkańców, a także o środowisko miejskie, bardziej szczegółowych konsultacji dotyczące sadzenia drzewek można uzyskać, wysyłając wiadomość na adres poczty mailowej zalias@vilnius.lt.

Więcej informacji o sadzeniu drzew w Wilnie można znaleźć na <https://zalias.vilnius.lt/sodink-pats/>.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 27 lutego	Piątek 28 lutego	Sobota 1 marca	Niedziela 2 marca	Poniedziałek 3 marca	Wtorek 4 marca	Środa 5 marca
4°C	5°C	4°C	2°C	3°C	4°C	4°C
0°C	2°C	1°C	0°C	1°C	2°C	0°C
Księżyc:						

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 27 lutego Tłusty Czwartek

Słońce: wsch. – 7.12, zach. – 17.51
Długość dnia – 10 godz. 39 min.
Anastazji, Gabrieli, Honoraty, Marii

Piątek, 28 lutego

Słońce: wsch. – 7.10, zach. – 17.53
Długość dnia – 10 godz. 43 min.
Józefa, Makarego, Oswalda, Romana

Sobota, 1 marca

Międzynarodowy Dzień Obrony
Cywilnej
Słońce: wsch. – 7.08, zach. – 17.55
Długość dnia – 10 godz. 47 min.
Albina, Antoniego, Dawida, Feliksa

Niedziela, 2 marca

8 niedziela zwykła
Słońce: wsch. – 7.05, zach. – 17.57

Długość dnia – 10 godz. 51 min.
Agnieszki, Heleny, Karola, Pawła

Poniedziałek, 3 marca Międzynarodowy Dzień Pisarzy

Słońce: wsch. – 7.03, zach. – 17.59
Długość dnia – 10 godz. 56 min.
Kunegundy, Maryny, Ryszarda

Wtorek, 4 marca

Dzień św. Kazimierza – patrona Litwy
Słońce: wsch. – 7.00, zach. – 18.01
Długość dnia – 11 godz. 00 min.
Eugeniusza, Kazimierza, Piotra

Środa, 5 marca

Popielec
Słońce: wsch. – 6.58, zach. – 18.03
Długość dnia – 11 godz. 05 min.
Adriana, Fryderyka, Oliwii, Wacława

27 LUTEGO

1933 – w Berlinie spłonął gmach Reichstagu, siedziby niemieckiego parlamentu. Następnego dnia i tydzień przed wyborami prezydent P. von Hindenburg pod naciskiem kanclerza A. Hitlera wydał dekret: o zawieszeniu „czasowo” prawa obywatelskiego (*Grundrechte*).

28 LUTEGO

1923 – urodziła się Anna Teresa Tymieniecka, polska, amerykańska filozofka (zm. 2014); w 1973 zaprzyjaźniła się z kard. Karolem Wojtyłą (*Sekretne listy Jana Pawła II*).

1933 – urodził się Sidney J. Furie, kanadyjski reżyser, scenarzysta i producent (*Istota, Superman IV*).

1953 – James Watson i Francis Crick ogłosili, że na podstawie rentgenogramów odkryli strukturę DNA – podwójną helisę.

1973 – zmarł w Lailly-en-Val (Francja) wiceadmirał Józef Unrug, w 1939 dowódca Obrony Wybrzeży, potem więzień oflagów (ur. 1884).

1 MARCA

1873 – rozpoczęła się masowa produkcja maszynek do pisania (USA, zakłady Remingtona); wg patentu z 1872 Ch. L. Sholesa.

– ukazał się album *The Dark Side of the Moon* brytyjskiej grupy Pink Floyd – spędził bez przerwy 949 tygodni (18 lat) na amerykańskiej liście *Billboard 200* – rekord.

2 MARCA

1923 – po dwóch dniach walk pod w. Amga k. Jakucka zostały rozbite oddziały gen. A. Piepie-

lajewa – ostatnia większa bitwa Białych z bolszewikami w Rosji.

1928 – urodził się w Wilnie Bogusław Kazimierz Nizieński, prawnik, sędzia Sądu Najwyższego, w l. 1999-2004 Rzecznik Interesu Publicznego; podczas wojny żołnierz wileńskiej AK „Sokół”, łącznik komendanta obwodu.

3 MARCA

1923 – ukazał się pierwszy numer amerykańskiego tygodnika „Time”, pierwszego na świecie nowościowego; wybiera „Człowieka Roku”.

1998 – film *Titanic* (premiera 1 XI 97, reż. J. Cameron) jako pierwszy zarobił ponad miliard dolarów.

4 MARCA

1123 – zmarł bp Cava Piotr Pappacarbone (z Cava dei Tirreni), święty (ur. 1038); wprowadził reformę kluniacką.

1923 – urodził się Kazys Bobelis, litewski lekarz-chirurg, polityk chadecki, w l. 1979-1992 przewodniczący Głównego Komitetu Wyzwolenia Litwy (zm. 2013); w 1992 wrócił z emigracji, poseł na Sejm.

5 MARCA

1603 – wojska litewskie (dow. hetman polny, starosta żmudzki Jan Karol Chodkiewicz) pobiły Szwedów w bitwie pod Rakvere (ob. Estonia); zwycięstwo przyspieszyło kapitulację załogi Dorpatu.

1953 – zmarł Stalin (właśc. Józef Dżugaszwili), sekretarz generalny KPZR i premier, generalissimus, faktyczny dyktator ZSRR (ur. 1879). **WI. P.**

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Naukowcy zbadają, jak zmiany klimatu wpłyną na zasoby wodne m.in. z lodowców

Jak zmieniający się klimat wpłynie na przyszłość zasobów wodnych pochodzących ze śniegu, lodu i wieloletniej zmarzliny – na to pytanie odpowie międzynarodowy zespół naukowców w ramach rozpoczętego właśnie projektu LIQUIDICE.

Badania terenowe obejmą lodowce Alp, Norwegii, Himalajów, Spitsbergenu oraz na Grenlandii. W prace – finansowane z programu Horyzont Europa – zaangażowali się pracownicy 18 instytucji naukowych z Europy i Indii. Koordynatorami są naukowcy z Instytutu Geofizyki PAN.

„Przed wszystkim chcemy się dowiedzieć, jak zmieniający się klimat wpłynie na zasoby wodne pochodzące z kriosfery, czyli z lodowców, śniegu i wieloletniej zmarzliny – i co za tym idzie, jak będzie się zmieniać ich dostępność dla ludzi, w bardzo szerokim kontekście” – powiedział PAP kierownik projektu dr Bartłomiej Luks z Zakładu Badań Polarnych i Morskich w Instytucie Geofizyki PAN.

Odpowiedź dadzą opracowywane w ramach projektu modele do prognozowania tych zmian w przyszłości. Będą to modele dla trzech poziomów przestrzennych – globalnego, regionalnego i lokal-

nego. Powstaną one m.in. na bazie zaawansowanych modeli klimatycznych, obserwacji satelitarnych oraz badań w terenie.

Te ostatnie zostaną przeprowadzone w pięciu miejscach. „Nasze badania koncentrują się na kluczowych obszarach lodowcowych – tzw. supersites’ach, które odgrywają istotną rolę zarówno w lokalnych ekosystemach, jak i globalnych procesach klimatycznych. Włoski system lodowcowy Monte Rosa zasila hydroelektrownie i wspiera turystykę zimową, ale kurcząca się pokrywa śnieżna zagraża tym sektorom. W Norwegii lodowiec Jostedalbreen dostarcza nawet 15 proc. wody wykorzystywanej w energetyce wodnej, co czyni go kluczowym elementem bezpieczeństwa energetycznego. Na Grenlandii zlewnie Ilulissat i Kangerlussuaq pokazują globalne skutki topnienia łąd lodu, wpływając na zasoby wodne i poziom mórz. Svalbard boryka się z zanikiem wieloletniej zmarzliny, co destabilizuje infrastrukturę oraz zmienia stosunki wodne. Obserwowany tam dopływ słodkiej wody z topniejących lodowców znacząco wpływa też na ekosystemy fiordów. Z kolei w Himalajach topnienie lodowców i zmieniające się opady w dorzeczu okolicznych rzek mogą wkrótce zagrozić dostępowi do

wody pitnej dla 240 milionów ludzi w tym obszarze i aż 1,65 miliarda ludzi żyjących w dolnych partiach tych zlewni” – podał dr Luks.

„Dzięki analizie badań z tych terenów, dostarczymy nie tylko nową wiedzę, ale też kluczowe dane, które pomogą przewidzieć przyszłość zasobów wodnych i energetyki w dobie zmian klimatycznych. Nasze badania mają więc realne znaczenie dla gospodarki wodnej, energetyki, turystyki i strategii adaptacyjnych” – dopowiedział dr Luks.

Badacz dodał, że uwzględnianie małych masywów lodowych w modelowaniu globalnym jest nowością. „Do tej pory badając zmienność zasobów wodnych z kriosfery brano pod uwagę tylko lodowce z Grenlandii i Antarktyki. My chcemy pokazać, jakie znaczenie mają te małe masywy lodowe, w naszym przypadku z półkuli północnej. Być może wykazemy, że warto je brać pod uwagę w modelach dla całego globu” – powiedział.

Projekt ruszył z początkiem lutego i potrwa do końca stycznia 2029 roku. Efektem prac będą zbiory danych, modele klimatyczne i innowacyjne narzędzia do monitorowania zmian kriosfery. Pierwszych wyników naukowcy spodziewają się na początku przyszłego roku.

Agnieszka Kliks-Pudlik (PAP)

ŚMIECH NA ZDROWIE

Facet dzwoni do znajomych. Odbiera synek.

- Cześć Jasiu, jest tata?
- Jest (Jaś cały czas szepcze!)
- Daj go do telefonu.
- Nie mogę, zajęty.
- A jest mamusia?
- Jest.
- To daj ją do telefonu.
- Nie mogę, też jest zajęta.
- A jest jeszcze ktoś z dorosłych?
- Tak. Policja i straż pożarna.
- To poproś kogoś do telefonu.
- Nie mogę, też są zajęci.
- Czym do licha oni są tak zajęci?
- Szukają mnie.

Jak myślicie, czy krokodyl jest bardziej długi czy bardziej zielony?

- Bardziej zielony, bo długi jest tylko wzdłuż, a zielony i wzdłuż i wszerz.
- Dyrektorze, jakiś facet czeka na pana w sprawie niezapłaconej faktury. Nie chciał się przedstawić.
- A jak wygląda?
- Wygląda tak, że lepiej zapłacić...

Przychodzi facet ze złotą rybką

do onkologa. Wchodzi. Milczy. Onkolog również milczy. Patrzą na siebie pytająco.

- Kicha – wydusza z siebie wreszcie facet.
- Stucham?
- Kicha.
- Jaka znowu kicha?
- Rybka kicha. Chora jest znaczy się.
- Panie, coś pan! Jak rybka może panu kichać? A w ogóle ja jestem onkologiem, czemu przynosi pan do mnie chorą rybkę?
- Kolega pana zareklamował. Podobno raka pan wyleczył.

Panie doktorze mam sklerozę

- Od kiedy?
- Co od kiedy?
- Coś taki pochmurny?
- Horoskop kijowy... O, patrz: „Wodnik może dowiedzieć się o zdradzie bliskiej osoby”.
- Przecież jesteś Bliźnięta.
- Ale żona – Wodnik.

Pacjent ustala szczegóły dotyczące operacji:

- A ile będzie kosztować narkoza? – pyta.

– 1200 euro – odpowiada anesteziolog.

- 1200 euro za to, żeby mi się film urwał? Za drogo, nie sądzi pan?
- Nie. Urwany film dostaje pan gratis. Opłata jest za to, żeby znowu zaczął się wyświetlać...

Wchodzi student do żeńskiego akademika.

- Ty do kogo, młody człowieku? – pyta portierka.
- A kogo by mi pani poleciła?

Profesor egzaminuje blondynkę. Kiedy na kolejne pytanie nie otrzymuje odpowiedzi zaczyna przeglądać jej indeks.

- Widzę że z innych egzaminów też ma pani same niedostateczne. Jaki jest właściwie pani ulubiony przedmiot?
- Smartfon.

9 771648 531003